

Gh. BOLDUR-LĂȚESCU

REZISTENȚA ANTICOMUNISTĂ ÎN ROMÂNIA

S fertul de secol care s-a scurs de la Revoluția Română din 1989 a prilejuit numeroase evenimente consacrate unor fapte eroice, iar altora tragice, de înainte, din timpul și de după 22 decembrie 1989.

S-a vorbit și se vorbește mult despre suferințele, sărăcia și teroarea prin care regimul comunist a năpăstuit timp de 45 de ani țara noastră, de eroismul celor care au reușit în zilele fierbinți ale revoluției să doboare aspirarea, dar ceva mai puțin despre rezistența anticomunistă, care s-a desfășurat de-a lungul tuturor celor 5 decenii de opresiune.

1. *Conceptul de rezistență anticomunistă.* Vom înțelege prin rezistența anticomunistă orice formă de opunere împotriva regimului, adică:

- a) rezistența armată, în principal în munții țării;
- b) activități împotriva regimului, cum ar fi proteste publice, difuzarea de manifeste, grupări declarate anticomuniste, scrisori și/sau mesaje către guverne, posturi de radio din occident, cu scopul de a dezvălui crimele și abuzurile comuniste;
- c) elaborarea de lucrări literare sau artistice valoroase care, în mod voalat, criticau unele aspecte ale regimului (așa numita „rezistență prin cultură”),
- d) activități cu caracter religios în cadrul bisericii sau în afara ei, prin care se manifesta credința în divinitate și implicit împotriva materialismului de tip comunist;
- e) disidența politico-ideologică, adică despărțirea de ideile comuniste cu care, o anumită perioadă de timp, unii cetățeni fuseseră de acord;
- f) lupta țăranilor împotriva colectivizării agriculturii impuse de regimul comunist în anii de după 1949, încheiată tragic în anul 1962;
- g) revoltele muncitorești din anii 1977 (Valea Jiului) și 1987 (Brașov), înabușite cu cruzime de către securitate.

2. *Scurt istoric.* În vara anului 1944, imediat după invazia trupelor sovietice pe teritoriul României, s-au format grupuri mici, în principal de foști ofițeri ai Armatei Regale, care au pornit lupta împotriva invadatorilor ruși.

Pe măsură ce teroarea sovietică și cea autohtonă se agravau, grupele de luptători antibolșevici se înmulțeau, ei refugiindu-se în munți. Luptătorii din

munții noștri (Făgăraș, Ciucaș, Arnota, M-ții Banatului etc.), sprijiniți de locuitorii satelor din zonă, au dat mult de furcă trupelor de securitate în perioada 1945-1962. Exemplară a fost lupta grupurilor Arsenescu și Arnăuțoiu, care au rezistat 10 ani, provocând serioase pierderi securiștilor. O altă componentă a rezistenței anticomuniste din România a fost reprezentată de acțiunea sutelor de mii de cetățeni, care, în orașele și satele noastre, și-au manifestat în diverse moduri dezacordul și opoziția față de comunism. În perioada 1945-1962, s-au format mii de organizații anticomuniste, alcătuite în mare măsură din tineri (studenți, elevi, intelectuali, țărani, muncitori etc.). Ei întocmeau și răspîndeau manifeste, încercau să comunice în occident ororile regimului, iar uneori se întruneau făcînd planuri cum să se opună terorii. Reacția securității a fost cumplită, în perioada menționată fiind arestați, torturați și condamnați la ani grei de temniță aproximativ 1 milion de cetățeni ai țării. (A se vedea *Raportul* care a stat la baza condamnării comunismului în Parlament, de către Președintele țării, în anul 2006). Au funcționat peste 100 de locuri de detenție unde, în condiții înspăimîntătoare, deținuții anticomuniști ispășeau condamnări care puteau ajunge la muncă silnică pe viață. La penitenciarul Sighet au fost uciși mii de generali și demnitari ai perioadei de înainte de 1944, iar la Pitești floarea studențimii române a fost supusă „reeducării” prin tortură permanentă, „experiment” unic prin grozăvia lui. Canalul Dunăre-Marea Neagră, construcție pornită din ordinul lui Stalin, a însemnat muncă forțată în condiții de exterminare pentru zeci de deținuți politici în perioada 1948-1953. Jilava, Aiud, Gherla, Târgșor, Mislea, Râmnicu Sărat, Tg. Ocna, Suceava, Botoșani, au reprezentat, alături de altele, penitenciare unde au suferit zeci de mii de patrioți români. Se estimează că, în cei 45 de ani de comunism, și-au pierdut viața în închisori și lagăre de muncă forțată aproximativ 500 de mii de luptători anticomuniști. Rezistența prin cultură a reprezentat o importantă modalitate de a menține trează normalitatea valorilor morale și estetice ale intelectualilor supuși propagandei comuniste. Se pot da numeroase exemple de scriitori, artiști plastici, regizori și actori care au elaborat sau au dat viață unor opere care aveau șansa de a trece de cenzura implacabilă și arătau în același timp opiniei publice adevărata față a

sistemului comunist. Au existat și lucrări de tip „samisdat” (care se distribuiau din mână în mână) sau circulau oral sub forma unor anecdote sau epigrame. Cerînd iertare cititorilor pentru caracterul licențios, redăm mai jos una din nenumăratele epigrame ale lui Păstorel Teodoreanu, cel mai mare umorist român anti-comunist: „În era nouă începută/ Căcații scriu în loc să pută/ Iar scriitorii adevărați./ Sunt dați afară de căcați”.

În ansamblul lor, cultele religioase nu puteau fi decît inamici ai doctrinei comuniste, fiindcă ele reprezentau „opium pentru popor” (Marx). În ceea ce privește modul de manifestare a acestei incompatibilități dintre religie și ideologia comunistă, au existat diferențe notabile între diferitele culte. Astfel activitatea catolicilor și greco-catolicilor a fost interzisă în anul 1948, iar numeroși clerici și credincioși au fost arestați și închiși ca deținuți politici. Prelații cu rang înalt catolici și greco-catolici s-au comportat eroic, unii dintre ei fiind adevărați martiri (Monseniurul Vladimir Ghica, Episcopul Todea, Episcopul Justin Paven și mulți alții).

Biserica ortodoxă, cu cel mai mare număr de credincioși în România, a adoptat o atitudine diferită. Patriarhul Justinian – prieten cu Gh. Gheorghiu-Dej – a reușit să păstreze activitatea cultului ortodox ca fiind acceptată de către regim, drept care bisericile au fost în permanență pline. Biserica ortodoxă s-a ferit să critice în mod deschis regimul comunist. Au fost însă și cazuri în care unii preoți ortodocși s-au opus liniei oficiale, ceea ce a dus la persecutarea și condamnarea lor politică. Exemplul cel mai elocvent este poate al preotului Calciu-Dumitreasa, care, în perioada demolării bisericilor, s-a opus cu curaj exemplar acestei crime (Memorablele sale predici „Șapte cuvinte către tineri” din anii 1977-1978).

Din nefericire, au fost și preoți care au colaborat cu securitatea, ca informatori. Apreciem însă că biserica ortodoxă, prin păstrarea bisericilor și a preoților în funcție, a dat posibilitatea milioanei de creștini să-și manifeste credința. În acest mod se poate considera că biserica ortodoxă a exercitat și ea o formă de rezistență anticomunistă, chiar dacă nu ca cea eroică a catolicilor și greco-catolicilor.

Fenomenul disidenței a apărut în țara noastră în jurul anilor 70. *Stricto sensu*, conceptul de disidență înseamnă ruperea de o concepție acceptată. Într-un anumit sens, așa s-au și petrecut lucrurile. După 1965, în condițiile unei oarecare relaxări a terorii, dintre intelectualii care într-un fel sau altul făceau parte din sistem s-au ridicat unii care, în mod de cele mai multe ori voalat, au criticat regimul. Aceștia au fost disidenții. Numeroși scriitori, oameni de artă și cultură, regizori și actori pot fi înscrși într-o „listă de onoare” a

disidenților din România. Țăranii români, legați în mod tradițional de pămîntul pe care îl munceau cu sudoarea frunții, au fost aprig prigoniți de criminala colectivizare a agriculturii începută în anul 1949 și încheiată în 1962. Marea majoritate a țăranilor noștri s-a opus colectivizării, uneori cu vehemență și chiar cu violență. Împotriva acestora, regimul a dezlănțuit o cumplită represiune, zeci de mii de țărani fiind aruncați în închisori sau lagăre de muncă, cîteodată chiar uciși. Represiunea economică împotriva țăranimii a fost înspăimîntătoare, mulți dintre ei fiind lipsiți de roadele muncii lor și îndurînd astfel o tragică sărăcie și chiar foamete.

Printre modalitățile de manifestare a rezistenței anticomuniste din țara noastră trebuie să amintim de cele două importante revolte muncitorești împotriva regimului: cea din Valea Jiului, în 1977, și cea de la Brașov, în 1987. Revoltele au fost înăbușite cu cruzime de securitate, care, operînd numeroase arestări, a torturat sute de manifestați, iar cei considerați periculoși au fost deportați în alte zone ale țării. Toate acțiunile anticomuniste prezentate mai sus dovedesc faptul că, în ciuda propagandei dementiale și a terorii care, de-a lungul a 45 de ani, a martirizat poporul român, acesta nu a încetat să deteste regimul, chiar dacă unii oameni mimau, de frică, atașamentul la comunism. Diversele forme de rezistență anticomunistă înlănțuite între ele au condus în final la uriașa explozie a Revoluției din 1989.

Desigur, au existat și condiții internaționale care au favorizat declanșarea revoluției, dar este incontestabil că în România profundă a existat în permanență respingerea comunismului și, implicit, o rezistență uneori violentă, alteori tacită, din partea mării majorități a poporului român. După 1990 Revoluția a fost confiscată de criptocomuniștii corupți, care au dus țara la situația nedorită de astăzi. Cu toate acestea, partidele efectiv anticomuniste, unii lideri patrioți cum au fost Corneliu Coposu și Constantin Ticu-Dumitrescu sau unii membri ai Societății Civile, România a făcut un pas decisiv spre lumea occidentală, prin aderarea la Alianța NATO și Uniunea Europeană.

3. Concluzii

Lupta împotriva comunismului nu este încă încheiată, fiind spre cinstea națiunii rezultatul alegerilor prezidențiale din noiembrie 2014, care a reprezentat o importantă victorie în această luptă. Să ne ajute Dumnezeu să știm a valorifica această victorie, pentru a înlătura definitiv pericolul pe care îl reprezintă comunismul pentru națiunea noastră.